

[Начало](#) > ... > [Парични Искове](#) > [Несъстоятелност/фалит](#) > France

Несъстоятелност/фалит

 ФранцияСъдържание,
предоставено отEuropean Judicial Network
(in civil and commercial
matters)

1 Срещу кого може да се образува производство по несъстоятелност?

Предпазно производство (*procédure de sauvegarde*), производство по оздравяване (*procédure de redressement judiciaire*) или производство по ликвидация (*procédure de liquidation judiciaire*) може да бъде образувано по отношение на лица, упражняващи търговска или занаятчийска дейност, земеделски стопани, други физически лица, които упражняват самостоятелна стопанска дейност, включително свободна професия, която е регулирана със закон или подзаконов нормативен акт, или чието професионално звание е предмет на защита, както и по отношение на частноправни юридически лица.

Производство по несъстоятелност може да бъде образувано срещу едноличен търговец (*auto-entrepreneur*).

Предпазно производство може да бъде образувано само срещу лице, което извършва стопанска дейност. При оздравяването или ликвидацията лицето може вече да е прекратило дейността си към момента на образуване на производството.

Частноправните юридически лица, по отношение на които може да бъде образувано производство по несъстоятелност, включват търговски и граждански дружества, обединения по икономически интереси, сдружения, профсъюзи, професионални или търговски сдружения и работнически съвети.

Производство по несъстоятелност не може да бъде образувано срещу частноправни обединения без юридическа правосубектност, като съвместни предприятия или дружества в процес на учредяване.

Същото важи и за всички публичноправни юридически лица.

2 Какви са условията за образуване на производство по несъстоятелност?

Предпазно производство се образува, ако длъжникът изпитва непреодолими затруднения, но все още не е спрял плащанията. С предпазното производство се улеснява оздравяването на предприятието, за да е в състояние да продължи дейността си, да се запазят работни места и да се уредят задължения.

На условията за образуване на бързо предпазно производство може да отговаря предприятие, което е обезпечило откриването на помирителна процедура без съгласието на всички кредитори и което представи доказателство, че е изготвило проект на план, който ще осигури непрекъснатост на дейността. Тези бързи производства се образуват само за предприятия, чиито отчети са заверени от одитор или са изготвени от дипломиран експерт-счетоводител.

Фактът, че длъжникът е спрял плащанията, не е пречка за образуването на бързо предпазно производство, при условие че тази ситуация не е възникнала повече от 45 дни преди искането за започване на помирителна процедура.

Производство по оздравяване се образува, ако длъжникът, който не е в състояние да изпълнява текущите си задължения със средствата, с които разполага, е преустановил плащанията.

Целта на производство по оздравяване е запазване на стопанската дейност, гарантиране на работните места и изчистване на задълженията. Образоването на това производство трябва да бъде поискано от ръководителя на предприятието в срок от 45 дни от спирането на плащанията.

Производство по ликвидация се образува в случаите, когато предприятието е преустановило плащанията и когато е очевидно, че оздравяването е невъзможно.

Образоването на предпазно производство може да бъде поискано само от длъжника.

За сметка на това образоването на производство по оздравяване или ликвидация освен от длъжника може да бъде поискано и от кредитор или от прокурора, стига да не е в ход помирителна процедура (procédure de conciliation — предварително производство по несъстоятелност).

Решението за образуване на производство по несъстоятелност влиза в сила от датата на съдебното решение, т.е. в деня на постановяването му. Решението има незабавно действие erga omnes.

Решението за образуване на производство по несъстоятелност се връчва на длъжника в срок от 8 дни от датата на постановяването му и се съобщава на синдиките и на прокуратурата, включително в другите държави — членки, в които длъжникът притежава предприятие.

В срок от 15 дни от датата на постановяването му решението се вписва в търговския регистър, в регистъра на занаятчиите или в специален регистър, воден в деловодството на окръжния съд.

Извлечение от решението се вписва в официалния бюлетин за граждански и търговски обявления (Bodacc — Bulletin officiel des annonces civiles et commerciales) и в регистъра на правните съобщения по мястото на седалището или по служебния адрес на длъжника.

3 Кои активи се включват в масата на несъстоятелността? Как се третират активите, които са придобити, или които се прехвърлят на длъжника след образуването на производството по несъстоятелност?

Производството по несъстоятелност обхваща всички активи на длъжника.

В случай на юридическо лице в масата на несъстоятелността се включват само активите на това лице.

Ако длъжникът е едноличен търговец, в масата се включва и личното му имущество.

Въпреки това основното жилище на едноличен търговец, упражняващ търговска, промишлена, занаятчийска или селскостопанска дейност, или либерална професия, по закон е несеквестируемо в полза на професионални кредитори.

Други земи и сгради, които не се използват за стопански цели, могат да бъдат включени в декларация за несеквестируемост. Декларацията, която трябва да бъде заверена пред нотариус и публикувана, има действие само по отношение на професионалните кредитори, чиито вземания възникват след публикуването.

Целта на несеквестируемостта на основното жилище на длъжника по отношение на професионалните кредитори е да се защити длъжникът и неговото семейство.

4 Какви правомощия имат съответно длъжникът и синдикът?

Отнемане на права на длъжника

Предпазно производство и оздравяване

При образуване на предпазно производство или на производство по оздравяване правата на длъжника

не се отнемат и той продължава да управлява предприятието.

В рамките на предпазното производство съдът може да назначи съдебен управител, който да наблюдава или да подпомага длъжника при управлението на предприятието в съответствие с определения от съда мандат в съдебното решение. В определени случаи (при предприятия с най-малко 20 работници или служители и оборот преди облагане с данъци от поне 3 милиона евро) назначаването на такова лице е задължително.

В рамките на производството по оздравяване съдът също може да назначи съдебен управител, който да наблюдава или да подпомага длъжника при управлението на предприятието или да поеме изцяло или частично неговото управление вместо длъжника. Назначаването на такова лице е задължително в същите случаи като при предпазните производства.

Ликвидация

При производството по ликвидация длъжникът се лишава от правото да управлява или да се разпорежда с активите си. Правата на длъжника и действията по отношение на активите на предприятието се упражняват от ликвидатора (liquidateur). По този начин ликвидаторът осъществява управлението на активите на длъжника.

Синдици

Синдиците са назначени от съда представители, които са поставени под надзора на прокуратурата и се избират измежду лицата, упражняващи регулирани професии.

Тези специалисти трябва да фигурират в национални списъци и да отговарят на строги критерии за професионална пригодност и морал.

Могат да бъдат назначавани и лица, които не фигурират в тези списъци, но имат специфичен опит или квалификация с оглед на случая.

Синдиците се назначават от съда при образуването на производството.

Те биха могли да носят гражданска и наказателна отговорност по силата на общото право.

Възнагражденията на синдиците се изчисляват въз основа на тарифи, които се определят с наредба; по разпореждане на съда определеното в съответствие с тези тарифи възнаграждение се поема от длъжника.

Правомощия на синдиците и на длъжника

Съдебен управител на имуществото

По принцип съдът, който образува предпазно производство или производство по оздравяване, назначава управител, който може да бъде предложен от длъжника в рамките на предпазното производство или от прокуратурата.

Назначаването на управител не е задължително, ако длъжникът има по-малко от 20 работници и служители и ако оборотът му преди облагането с данъци е под 3 милиона евро.

При бързото предпазно производство назначаването на управител е задължително във всички случаи.

При предпазно производство правата на длъжника не се отнемат и той продължава да управлява активите си и да се разпорежда с тях, освен ако съдът постанови друго.

Съдебният управител на имуществото, когато бъде назначен такъв, наблюдава или подпомага длъжника при управлението на предприятието в съответствие с определения от съда мандат.

При производство по оздравяване съдебният управител на имуществото подпомага длъжника при управлението на предприятието или поема изцяло или частично неговото управление вместо длъжника.

Съдебният управител на имуществото трябва да предприеме или да изиска от длъжника да предприеме необходимите мерки за защитата на правата на предприятието срещу неговите длъжници, както и за опазването на неговия производствен капацитет.

Съдебният управител на имуществото има специални правомощия, като например да управлява с подписа си банковите сметки на длъжника, на когото е забранено да издава чекове, да изисква продължаване на изпълнението на текущите договори и да извършва необходимите съкращения.

Синдик по несъстоятелността

В колективните производства съдът е длъжен да назначи синдик по несъстоятелността (mandataire judiciaire).

Неговата задача е да представлява кредиторите и техните колективни интереси.

Той съставя списъка на предявените вземания, включително и вземания във връзка със заплати, като прави предложения за тяхното приемане, отхвърляне или отнасяне до компетентния съд, и представя списъка пред съдията по несъстоятелността.

Ликвидатор

В решението за ликвидация съдът назначава ликвидатор. Ликвидаторът е синдик по несъстоятелността или в по-редки случаи — лице с определен опит или квалификация.

Ликвидаторът трябва да провери вземанията и да осребри активите на длъжника, за да се разплати с кредиторите.

Той извършва съкращения и може да вземе решение текущите договори да продължат да се изпълняват.

Представлява длъжника, чиито права са били отнети, и в това си качество упражнява повечето от неговите права и изпълнява повечето от действията, свързани с активите, по време на производството по ликвидация. От друга страна, той не може да упражнява неимуществените права на длъжника.

5 При какви условия може да се приложи прихващане?

Прихващането е начин за погасяване на насрещни задължения до размера на по-малката сума.

То може да бъде приложено само между две лица с еднородни насрещни вземания и задължения.

По този начин се постига по-бързо двупосочно погасяване на насрещните вземания.

По принцип на длъжника е забранено да погасява вземания, възникнали преди решението за образуване на предпазно производство или на производство по оздравяване.

Забраната за погасяване на предишни вземания обаче се отменя за погасяване на свързани вземания чрез прихващане. За свързани се считат реципрочни вземания, от едно и също естество, възникващи или произтичащи във връзка с изпълнението или неизпълнението на един и същ договор или на една и съща група от договори.

Ако вземане, свързано с предходно вземане, възникне след решението за образуване на производството, то може да бъде погасено чрез прихващане от предходното вземане, при условие че последното е било предявено.

6 Какво въздействие оказва производството по несъстоятелност върху текущите договори, по които длъжникът е страна?

Процедура по продължаване на текущи договори

Образуването на производството по несъстоятелност не поставя под въпрос съществуването на договорите между длъжника и неговите контрагенти (доставчици, клиенти) към датата на образуване на производството.

Текущият договор е договор, който съществува и се изпълнява в момента на образуване на производството, договор с периодично или продължително изпълнение, който не е изтекъл към тази дата, или договор за еднократно изпълнение, който вече е сключен, но все още не е изпълнен.

Специфичните разпоредби, свързани с текущите договори, не се прилагат по отношение на трудовите договори.

Предпазно производство и оздравяване

По принцип договорите се продължават автоматично.

Следователно контрагентът трябва да изпълни задълженията си въпреки неизпълнението на задълженията на длъжника преди решението за образуване на производството по несъстоятелност.

Услуги, предоставени след решението за образуване на производството, се плащат на датата на падежа.

Само съдебният управител на имуществото има възможност по съображения, свързани с обществен ред, да изиска продължаването на договора, при условие че заплати за услугите, които трябва да му бъдат предоставени.

Когато няма назначен съдебен управител на имуществото, длъжникът може да изиска изпълнение на текущите договори със съгласието на синдика по несъстоятелността.

Съдебният управител на имуществото може също да прекрати изпълнението на договора или плащането на вноски, когато установи, че няма достатъчно средства за изпълнение на задълженията на длъжника.

Контрагентът може с официално предизвестие да покани съдебния управител на имуществото (или длъжника, ако не е назначен управител) да вземе решение относно бъдещето на договора.

Текущ договор се прекратява автоматично, ако съдебният управител на имуществото (или длъжникът) не отговори на официалното предизвестие в срок от един месец.

Същото важи и в случай на неизвършено плащане, както и при несъгласие на контрагента за продължаване на договорните отношения.

Съдебният управител на имуществото (или длъжникът, ако не е назначен управител) може също така да поиска от съдията по несъстоятелността да постанови текущият договор да бъде прекратен, ако това е необходимо за предпазването или за оздравяването на длъжника и при условие че интересите на контрагента не се увреждат прекомерно.

Ликвидация

Както в предпазното производство и в производство по оздравяване, всички текущи договори по принцип се запазват. Следователно контрагентът трябва да изпълни задълженията си въпреки неизпълнението на задълженията на длъжника преди решението за образуване на производството по несъстоятелност.

Услуги, предоставени след решението за образуване на производството, се плащат на датата на падежа.

Единствено ликвидаторът може да изисква изпълнение на текущите договори за предоставяне на обещаните на длъжника услуги.

Контрагентът може с официално предизвестие да покани ликвидатора да вземе решение относно бъдещето на договора. Договорът се прекратява автоматично, ако ликвидаторът не отговори на официалното предизвестие в срок от един месец.

Ако изпълнението не засяга плащането на парична сума, ликвидаторът може също така да поиска от съдията по несъстоятелността да постанови договорът да бъде прекратен, ако това е необходимо за действията по ликвидацията и при условие че интересите на контрагента не се увреждат прекомерно.

Прехвърляне на текущи договори

В случай на предпазно производство, производство по оздравяване или производство по ликвидация, ако е разпоредено пълно или частично прехвърляне на предприятието, съдът може да определи договорите за лизинг, наем или предоставяне на стоки и услуги, необходими за продължаване на дейността, които да бъдат прехвърлени.

Контрагент, чийто договор не е прехвърлен съгласно горното, може да поиска от съдията по несъстоятелността да обяви договора за прекратен, ако по-нататъшното му изпълнение не е поискано от съдебния управител на имуществото или от длъжника, ако не е назначен управител, или от ликвидатора.

7 Какво въздействие производството по несъстоятелност оказва върху предявени иски на индивидуални кредитори (с изключение на висящи дела)?

При производството по несъстоятелност кредиторите са длъжни да предявяват правата си срещу длъжника изключително и само в рамките на производството по несъстоятелност и не могат да предприемат индивидуални действия срещу него с цел удовлетворяване на вземанията си.

Решението за приключване на производството по ликвидация поради липсата на достатъчно имущество не води до възстановяване на правото на кредиторите да завеждат отделни производства срещу длъжника.

Предвидени са изключения от това правило:

- за иски във връзка с вещи, придобити по силата на право на наследяване, възникнало в хода на производството по ликвидация;
- когато вземането произтича от правонарушение, ако вината на длъжника за това правонарушение е била доказана, или когато засяга лични права на кредитора;
- когато вземането произтича от измамни практики, извършени в ущърб на службите за социална защита. Фактът, че вземането се основава на измама, се установява или със съдебно решение, или чрез санкция на социалноосигурителен орган.

Правото на кредиторите да завеждат отделни производства срещу длъжника се възстановява в следните случаи:

- когато длъжникът е обявен в несъстоятелност в лично качество;
- когато длъжникът е признат за виновен за умишлен фалит;
- длъжникът или юридическото лице под негово управление са получили разрешение за закриване през предходните 5 години на основание недостатъчни активи или опростяване на задължения;
- когато производството е било образувано като териториално производство по несъстоятелност по смисъла на член 3, параграф 2 от Регламент (ЕО) № 1346/2000 на Съвета от 29 май 2000 г. относно производството по несъстоятелност.

Освен това, в случай на измама във връзка с един или повече кредитори, съдът разрешава възобновяването на индивидуалните производства от страна на който и да е от кредиторите срещу длъжника. Съдът се произнася при приключване на производството, след като е изслушал или надлежно е призовал длъжника, ликвидатора и надзорните органи. Впоследствие той може да се произнесе по искане на която и да е заинтересована страна при същите условия.

8 Какво въздействие производството по несъстоятелност оказва

върху продължаването на висящи дела към момента на образуване на производството по несъстоятелност?

Решението за образуване на производство по несъстоятелност прекъсва или забранява делата срещу длъжника, чрез които се търси заплащане на парична сума или прекратяване на договор поради неизпълнение на задължение за плащане.

Текущите изпълнителни производства и обезпечителни мерки също се спират.

Делата, заведени от кредиторите преди образуването на колективно производство, се прекъсват или се спират временно.

Следователно засегнати са всички предишни кредитори, независимо дали вземанията им са обезпечени или не.

Прекъсването и забраната на производствата важат за всички производства по несъстоятелност.

Висящите производства се прекъсват, докато вискателят предяви вземането си.

След това те се възобновяват автоматично, но само с цел потвърждаване на вземането и определяне на неговия размер, без да се постановява решение срещу длъжника.

Съдебни дела и изпълнителни производства, различни от тези, при които се търси заплащане на парична сума или поради неизпълнение на задължение за плащане, продължават, докато длъжникът е под наблюдение, с участието на синдика по несъстоятелността и на съдебния управител на имуществото, когато задълженията му включват подпомагане или представителство на длъжника, или след възобновяване на производството по инициативата на синдика по несъстоятелността или на съдебния управител на имуществото.

9 Кои са основните характеристики на участието на кредиторите в производството по несъстоятелност?

Предпазно производство и оздравяване

При приемането на оздравителния план се иска становището на кредиторите относно графика за плащане или опрощаването на задължения.

Съдебният управител на имуществото (или длъжникът, ако не е назначен управител) изпраща предложенията до синдика по несъстоятелността, който представлява кредиторите.

Синдикът по несъстоятелността получава съгласието, индивидуално или колективно, на всеки предявил вземане кредитор.

Синдикът по несъстоятелността не е длъжен да поиска становището на кредиторите, ако проектът на плана не променя условията за плащане, които ги касаят, или ако предвижда пълно погасяване в брой веднага след приемането на плана или на вземанията.

Комитет на кредиторите

Когато длъжникът има повече от 150 работници и служители и оборотът му надхвърля 20 милиона евро, се създава комитет на кредиторите, който дава становище по проекта на плана за изчистване на задълженията. Съдът може да реши да приложи тези разпоредби и под горепосочените прагове.

Комитетът на кредиторите кани различните категории кредитори на отделни срещи, за да им представи предложения, които те да могат да обсъдят и по които да вземат колективно решение, т.е. миноритарните кредитори ще трябва да се съобразят с решението на мажоритарните кредитори.

Съществува комитет на кредитните институции, състоящ се от финансови дружества и кредитни или

други подобни институции, и комитет, състоящ се от основните доставчици на стоки или услуги. При наличие на държатели на облигации се свиква общо събрание на всички кредитори, които притежават емитирани във Франция или в чужбина облигации, чиято цел е да се обсъди проектът на плана, приет от комитетите на кредиторите.

Комитетите на кредиторите дават становището си на съдебния управител на имуществото относно проекта на плана и гласуват неговото приемане, преди съдът да може да постанови решението си.

При наличието на комитети на кредиторите всеки кредитор, който е член на даден комитет, може да прави алтернативни предложения по проекта на плана, представен от длъжника.

Следователно проектът на плана може да бъде изготвен от длъжника (евентуално със съдействието на съдебния управител на имуществото) или, при производството по оздравяване, от съдебния управител със съдействието на длъжника, но може да бъде съставен и по инициатива на кредиторите, членуващи в тези комитети. След това планът, приет от комисиите, и планът, подкрепен от длъжника или от управителя, ако той е различен, могат да бъдат представени пред съда едновременно.

10 По какъв начин синдикът може да използва или да се разпорежда с активи от масата на несъстоятелността?

Активите на длъжника могат да бъдат реализирани чрез цялостно или частично прехвърляне на стопанската дейност или посредством индивидуални сделки за прехвърляне. Тези сделки са предмет на различни правила.

Прехвърлянето на стопанската дейност се извършва по разпореждане на съда, а не от синдика.

Частично прехвърляне на стопанската дейност може да се извърши само в случай на предпазно производство. При производство за оздравяване или ликвидацията прехвърлянето може да бъде цялостно или частично.

В такива случаи съдът постановява решение, в което се определя срокът, в който предложенията за изкупуване трябва да бъдат изпратени на назначения от съда синдик, на ликвидатора или на съдебния управител на имуществото, ако има такъв. Предложенията трябва да са в писмена форма и да съдържат определена задължителна информация.

Индивидуалното прехвърляне на активи се подчинява на различни правила.

По време на предпазното производство и на производството по оздравяване, ако длъжникът не е с отнети права, той може да продължи да се разпорежда с активите си, като се съобразява с функциите на съдебния управител на имуществото.

Ако разпореждането, свързано с продажбата на активи, не попада в ежедневното управление на стопанската дейност, той трябва да получи предварително разрешение от съдията по несъстоятелността.

По време на изпълнението на предпазния или на оздравителния план длъжникът има пълен контрол върху своите активи.

При производство по ликвидация ликвидаторът трябва да получи разрешение от съдията по несъстоятелността, за да извърши прехвърляне на активи.

Недвижимите имоти се продават чрез производство за публична продажба. Съдията по несъстоятелността определя началната цена и съществените условия на продажбата. Той може също така да разреши продажба на търг с начална цена по негова преценка. И накрая, той може да разреши частна продажба на цена и при условия по негова преценка.

След това ликвидаторът разпределя приходите от продажбите съобразно поредността на кредиторите.

11 Как трябва да се предявят вземанията към масата на несъстоятелността на длъжника и как се третира вземания, които са възникнали след образуването на производството по несъстоятелност?

Всички вземания, възникнали преди решението за образуване на производството, трябва да бъдат предявени, независимо от тяхното естество или от характера им: търговски, граждански, административни (към хазната, към социалноосигурителни институции и институции за социална сигурност) или наказателни (глоби); необезпечени или привилегирани, дължими или платими в бъдеще, безусловно или условно. Освобождаването от предявяване на вземания важи само за служителите.

Вземанията, надлежно възникнали след решението за образуване на производството за целите на неговото провеждане или в замяна на стоки или услуги, доставени на длъжника във връзка с неговата стопанска дейност, се заплащат на датата на падежа.

12 Какви са правилата, уреждащи предявяването, установяването и приемането на вземанията?

Всички кредитори, чиито вземания са възникнали преди решението за образуване на производството, трябва да ги предявят пред синдика по несъстоятелността в случай на предпазно производство или производство по оздравяване, или пред ликвидатора – в случай на производство по ликвидация.

Срокът за предявяването е два месеца от датата на публикуване на решението за образуване на производството.

Самият длъжник също може да предяви вземане на някой от своите кредитори при същите условия.

Предявяването се отнася и до определени вземания, възникнали след решението за образуване на производството, които не се считат за привилегирани и поради използването им за предприятието или за целите на производството.

При предявяване на вземането трябва да бъдат посочени изискуемите и дължимите суми, датите на падежа, естеството на съществуващото преференциално право или обезпечение и начинът за изчисляване на лихвите.

Не се изисква конкретна форма за предявяването на вземане. В самото предявяване трябва недвусмислено да бъде изразено намерението на кредитора да изиска удовлетворяване на вземането си, да бъде вписан в списъка на вземанията и да участва в производството.

След като получи становището на длъжника, синдикът по несъстоятелността изготвя списъка на предявените вземания и прави предложения за тяхното приемане, отхвърляне или отнасяне до компетентния съд.

Този списък се изпраща на съдията по несъстоятелността и се съобщава на съдебния управител на имуществото.

Когато се оспорва вземане или неговият размер, съдията по несъстоятелността проверява съществуването, размера и естеството му в съответствие с доказателствата, предоставени от автора на декларацията, и — когато е уместно — доказателствата, представени от изслушаните лица или от синдика по несъстоятелността.

Кредиторите, които не са предявили вземанията си в определения срок, се считат за изключени и не могат да участват в разпределението или да претендират за дивиденди в случай на приемане на план или осребряване на активите на длъжника. Те могат да подадат молба до съдията по несъстоятелността за вдигане на възбраната им. Ако правата на кредиторите бъдат възстановени, те могат да участват в разпределенията, които се извършват след подаването на тяхната молба.

При бързото предпазно производство длъжникът изготвя списъка на вземанията на всички кредитори, участвали в помирителна процедура, които трябва да са били предявени. Списъкът се заверява от одитора на длъжника или дипломиран експерт-счетоводител и се внася в деловодството на съда. Това представлява декларация от името на кредиторите, ако те самите не попадат такава. Синдикът по несъстоятелността изпраща на всеки кредитор извлечение от списъка във връзка с неговото вземане.

13 Какви са правилата, уреждащи разпределянето на приходите? Как се образува редът на вземанията и на правата на кредиторите?

Привилегированият кредитор се ползва от обезпечение, което му гарантира преференциално удовлетворяване на вземанията пред останалите обикновени, необезпечени кредитори на длъжника, в случай че срещу длъжника е образувано колективно производство.

Даден кредитор може да има статут на привилегирован кредитор:

- защото притежава обезпечение, предоставено от длъжника или получено въз основа на съдебно решение, или
- защото преференциалното право му е предоставено по закон поради статута, който има.

Привилегированите кредитори не са равнопоставени помежду си. Когато няколко привилегировани кредитори се конкурират, техните вземания се удовлетворяват по определен от закона ред, но във всички случаи преди необезпечените кредитори.

Вземанията на необезпечените кредитори се удовлетворяват с активите на длъжника, останали след удовлетворяване на привилегированите кредитори. Разпределението се извършва пропорционално.

Поредност на привилегиите

Предпазно производство и оздравяване

Разпределението на приходите от продажбата на недвижимо имущество между кредиторите се извършва в следния ред:

1. „Исклучителна привилегия“ на вземания, свързани с възнаграждения: изплащане на възнаграждения за последните 60 работни дни преди постановяването на решението за образуване на производството;
2. Съдебни разноски, надлежно възникнали след решението за образуване на производството и необходими за изпълнение на изискванията за провеждане на производството: разходи за съхранение, осребряване на активите и разпределение на приходите между кредиторите (разходи за опис и оповестяване, възнаграждение на назначените от съда синдици и т.н.);
3. Вземания, които се ползват от привилегия, произтичаща от участие в помирителна процедура: от тази привилегия се ползват кредитори, които са предоставили свежи финансови средства или са доставили нови стоки или услуги с цел да се гарантира продължаването на дейността на предприятието и неговото оцеляване;
4. Привилегия за вземания, възникнали след решението за образуване на производството: вземания, възникнали във връзка с изпълнението на изискванията за провеждане на производството или за временно запазване на стопанската дейност, или вземания, възникнали като насрещна престация срещу предоставянето на стоки или услуги на длъжника в периода на запазване на стопанската дейност, или за изпълнение на запазен от ликвидатора текущ договор, или вземания за задоволяване на ежедневните потребности на длъжник — физическо лице;
5. Вземания, които се ползват от общата привилегия в полза на работниците и служителите: изплащане на възнаграждения за последните шест месеца преди постановяване на решението за образуване на производството;
6. Вземания, гарантирани със специална привилегия или ипотека;
7. Необезпечени вземания.

Разпределението на приходите от продажбата на недвижимо имущество между кредиторите се

извършва в следния ред:

1. Вземания, гарантирани със специално обезпечение върху движимо имущество с право на задържане;
2. „Исключителна привилегия“ на вземания, свързани с възнаграждения: изплащане на възнаграждения за последните 60 работни дни преди постановяването на решението за образуване на производството;
3. Съдебни разноски, надлежно възникнали след решението за образуване на производството и необходими за изпълнение на изискванията за провеждане на производството: разходи за съхранение, осребряване на активите и разпределение на приходите между кредиторите (разходи за опис и оповестяване, възнаграждение на назначените от съда синдици и т.н.);
4. Вземания, които се ползват от привилегия, произтичаща от участие в помирителна процедура: от тази привилегия се ползват кредитори, които са предоставили свежи финансови средства или са доставили нови стоки или услуги с цел да се гарантира продължаването на дейността на предприятието и неговото оцеляване;
5. Привилегия за вземания, възникнали след решението за образуване на производството: вземания, възникнали във връзка с изпълнението на изискванията за провеждане на производството или за временно запазване на стопанската дейност, или вземания, възникнали като насрещна престация срещу предоставянето на стоки или услуги на длъжника в периода на запазване на стопанската дейност, или за изпълнение на запазен от ликвидатора текущ договор, или вземания за задоволяване на ежедневните потребности на длъжник — физическо лице;
6. Привилегия за държавната хазна;
7. Вземания, гарантирани със специално обезпечение върху движимо имущество без право на задържане;
8. Вземания, гарантирани с друго общо обезпечение върху движимо имущество;
9. Необезпечени вземания.

Ликвидация

Разпределението на приходите от продажбата на недвижимо имущество между кредиторите се извършва в следния ред:

1. „Исключителна привилегия“ на вземания, свързани с възнаграждения: изплащане на възнаграждения за последните 60 работни дни преди постановяването на решението за образуване на производството;
2. Съдебни разноски, надлежно възникнали след решението за образуване на производството и необходими за изпълнение на изискванията за провеждане на производството: разходи за опис и оповестяване, възнаграждение на назначените от съда синдици;
3. Вземания, които се ползват от привилегия, произтичаща от участие в помирителна процедура: от тази привилегия се ползват кредитори, които са предоставили свежи финансови средства или са доставили нови стоки или услуги с цел да се гарантира продължаването на дейността на предприятието и неговото оцеляване;
4. Вземания, гарантирани със специално обезпечение върху недвижимо имущество;
5. Привилегия за вземания, възникнали след решението за образуване на производството: вземания, възникнали във връзка с изпълнението на изискванията за провеждане на производството или за временно запазване на стопанската дейност, или вземания, възникнали като насрещна престация срещу предоставянето на стоки или услуги на длъжника в периода на запазване на стопанската дейност, или за изпълнение на запазен от ликвидатора текущ договор, или вземания за задоволяване на ежедневните потребности на длъжник — физическо лице;
6. Необезпечени вземания.

Разпределението на приходите от продажбата на движимо имущество между кредиторите се извършва в следния ред:

1. Вземания, гарантирани със специално обезпечение върху движимо имущество с право на задържане;
2. „Исключителна привилегия“ на вземания, свързани с възнаграждения: изплащане на възнаграждения за последните 60 работни дни преди постановяването на решението за образуване на производството;

3. Съдебни разноски, надлежно възникнали след решението за образуване на производството и необходими за изпълнение на изискванията за провеждане на производството: разходи за опис и оповестяване, възнаграждение на назначените от съда синдици;
4. Вземания, които се ползват от привилегия, произтичаща от участие в помирителна процедура;
5. Привилегия за вземания, възникнали след решението за образуване на производството: вземания, възникнали във връзка с изпълнението на изискванията за провеждане на производството или за временно запазване на стопанската дейност, или вземания, възникнали като насрещна престация срещу предоставянето на стоки или услуги на длъжника в периода на запазване на стопанската дейност, или за изпълнение на запазен от ликвидатора текущ договор, или вземания за задоволяване на ежедневните потребности на длъжник — физическо лице;
6. Вземания, обезпечени с ипотека на стоки, или вземания, обезпечени със залог върху машини или оборудване;
7. Привилегия за държавната хазна;
8. Вземания, гарантирани със специално обезпечение върху движимо имущество без право на задържане;
9. Други общи привилегии върху движимо имущество (член 2331 от Гражданския кодекс (*Code civil*) и обща привилегия за предпочитително изплащане на заплатите.
10. Необезпечени вземания.

14 Какви са условията за и действието на приключването на производството по несъстоятелност (по-специално при сключването на предпазен конкордат)?

Предпазно производство и оздравяване

Предпазното производство и производството по оздравяване бяха въведени с цел спасяване на предприятието, запазване на стопанската дейност и работните места и изчистване на задълженията посредством изготвяне на план. Предпазен или оздравителен план може да бъде приет само ако са изпълнени съответните условия.

Длъжникът в предпазното производство или управителят в производството по оздравяване, или кредитор, ако е учреден комитет на кредиторите, изготвя проект на плана, ако съществува реалистична възможност за спасяване на предприятието. Той се състои от три части:

- икономическа и финансова част, в която се определят перспективите за оздравяване на предприятието въз основа на възможностите и начините за упражняване на дейността, пазарните условия и наличните финансови ресурси;
- определяне на реда и условията за погасяване на задълженията и гаранциите, които ръководителят на предприятието трябва да осигури за обезпечаването на изпълнението му;
- социална част, в която се определят и обосновават равнището и перспективите за заетост и социалните условия, които се предвиждат за продължаването на стопанската дейност. Когато проектът предвижда съкращения по икономически причини, в него се прави преглед на вече предприетите стъпки и се определят действията, които предстои да бъдат предприети, за да се улеснят преквалификацията и обезщетяването на служителите, чиито работни места са застрашени.

В плана се посочват всички ангажменти, които ще бъдат поети от лицата, отговарящи за неговото изпълнение и които са необходими за оздравяването на предприятието.

След това съдът се произнася по проекта на плана, който е представен пред него от длъжника или от кредитор.

Решението, с което съдът одобрява предпазен или оздравителен план, или план за продажба, има силата на съдебно решение. В случай че са учредени комитети на кредиторите, планът има и договорно измерение.

Срокът на плана не може да надвишава 10 години или 15 години за земеделските стопани.

Съдът назначава управител или синдик да контролира изпълнението на плана за целия му срок на действие.

Приемането на плана слага край на периода на наблюдение. Длъжникът възстановява контрола върху имуществото си и може отново да управлява предприятието в съответствие с мерките, които съдът му е наложил в плана.

Длъжникът трябва да изпълнява разпоредбите в плана във всички техни аспекти.

В противен случай, ако по време на изпълнението на предпазния или на оздравителния план длъжникът не изпълнява задълженията си или преустанови плащанията, той е изложен на риск от отмяна на плана и възобновяване на производството.

Преобразуване в ликвидация

Ликвидация може да бъде обявена по време или в края на периода на наблюдение, започнал с решението за образуване на предпазно производство или на производство по оздравяване.

Съдът трябва да постанови ликвидация веднага щом стане ясно, че продължаването на предприятието е невъзможно, както и при невъзможност да бъде приет план за продажба в рамките на производството по оздравяване.

Прекратяване на производство по ликвидация

Съдът прекратява производството по ликвидация, ако:

- вече няма никакви текущи задължения, или
- ликвидаторът разполага с достатъчно средства за удовлетворяване на кредиторите, или
- продължаването на операциите по ликвидация е невъзможно, тъй като наличните активи са недостатъчни или непропорционални на трудностите при осребряване на активите.

Прекратяване на задълженията на длъжник — физическо лице при ликвидация

Считано от датата на обявяване на ликвидацията длъжникът губи правото да се разпорежда с имуществото си до приключването на ликвидацията. Едва тогава длъжникът възстановява правата си и отново може да извършва действия.

15 Какви са правата на кредиторите след приключване на производството по несъстоятелност?

Завършването на изпълнението на предпазния или оздравителния план не дава право на кредиторите, които не са предявили вземането си, да предприемат действия срещу длъжника.

Изрично е предвидено, че индивидуалните производства могат да бъдат възобновявани по изключение, само в случай на приключване на ликвидацията поради недостатъчни активи.

16 Кой поема разходите и съдебните разноски в производството по несъстоятелност?

Направените във връзка с производството разходи и разноски се поемат от предприятието, което е обект на производството по несъстоятелност.

17 Какви са правилата относно нищожността, унищожаемостта или относителната недействителност на правните актове, които са във вреда на кредиторите на несъстоятелността?

Когато съдът образува предпазно производство или производство по оздравяване, по принцип се

приема, че датата на спиране на плащанията от страна на длъжника и датата на решението за образуване на производството съвпадат.

Съдът обаче може да реши, че спирането на плащанията е настъпило на дата до 18 месеца преди датата на образуване на производството по несъстоятелност.

В такъв случай периодът от датата на спиране на плащанията до датата на образуване на производство по оздравяване или ликвидация се нарича „подозрителен период“.

Някои актове, които са извършени от длъжника по време на подозрителния период и които изглеждат измамни, могат да бъдат обявени за недействителни.

Обявяването на актове, извършени по време на подозрителния период, за нищожни е от изключителната компетентност на съда, който разглежда производството.

Искът може да бъде подаден само от съдебния управител на имуществото, синдика по несъстоятелността, ликвидатора и прокуратурата.

Чрез синдика по несъстоятелността кредиторите могат да предявяват индивидуално или колективно искове за обявяване на правни актове на длъжника за нищожни.

Актът бива обявен за нищожен по отношение на всички и се отменя със задна дата.

В дванадесет случая обявяването на нищожността на неправомерни актове е задължително:

- всички актове за безвъзмездно прехвърляне на собственост върху движимо или недвижимо имущество;
- комутативни договори, при които задълженията на длъжника далеч надхвърлят задълженията на другата страна;
- плащания, независимо от начина, по който са направени, във връзка с вземания, които не са дължими към датата на плащането;
- погасяване на дължими вземания, извършено по друг начин освен в брой, с менителници, банкови преводи, актове за прехвърляне на вземания или друга общоприета в деловите отношения форма на разплащане;
- депозит или задържане на парична сума, осъществени след залог на имущество, ако няма окончателно съдебно решение;
- договорна ипотека, ипотека по закон, включително ипотека по закон между съпрузи, и всяко право на задържане или залог върху имущество на длъжника във връзка с договорени по-рано вземания;
- обезпечителна мярка, освен в случаите когато учредяването или реализирането на обезпечението са възникнали преди спирането на плащането;
- разрешаване и упражняване на опции от служителите на предприятието;
- прехвърляне на стоки или права във фидуциарен фонд, освен ако това прехвърляне не е осъществено като обезпечение на едновременно сключено задължение;
- изменение на фидуциарен договор, засягащо права или имущество, които вече са били прехвърлени във фидуциарен фонд, за обезпечаване на задължения, договорени преди изменението;
- когато длъжникът е индивидуален предприемач с ограничена отговорност, каквото и да е прехвърляне или промяна на предназначението на актив срещу изплащане на доход, ненасочен към стопанската дейност, което води до намаляване на активите, предмет на производството, в полза на друг актив на същия предприемач;
- нотариално заверена декларация за несеквестируемост, направена от длъжника.

Тези актове трябва да бъдат обявени за недействителни от съда, независимо дали страните са действали добросъвестно или не.

Освен това съдът може да обяви за недействителни актове за безвъзмездно прехвърляне на собственост върху движимо или недвижимо имущество, както и декларации за несеквестируемост, осъществени през шестте месеца, предхождащи датата на спиране на плащанията. В тези случаи обявяването на

нищожността не е задължително.

■ Последна актуализация: 16/06/2025

Версията на националния език на тази страница се поддържа от съответното звено за контакт към Европейската съдебна мрежа. Преводите са направени от Европейската комисия. Възможно е евентуални промени, въведени в оригинала от компетентните национални органи, все още да не са отразени в преводите. Нито ЕСМ, нито Европейската комисия поемат каквато и да е отговорност по отношение на информацията или данните, които се съдържат или са споменати в този документ. Моля, посетете рубриката „Правна информация“, за да видите правилата за авторските права за държавата-членка, отговорна за тази страница.